

## สารบัญ

| เรื่อง                    | หน้า |
|---------------------------|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย           | ก    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ        | ค    |
| กิตติกรรมประกาศ           | จ    |
| สารบัญ                    | ฉ    |
| คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ | ญ    |

### บทที่ ๑ บทนำ

|     |                                     |    |
|-----|-------------------------------------|----|
| ๑.๑ | ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา      | ๑  |
| ๑.๒ | วัตถุประสงค์ของการวิจัย             | ๕  |
| ๑.๓ | ปัญหาที่ต้องการทราบ                 | ๕  |
| ๑.๔ | ขอบเขตของการวิจัย                   | ๖  |
| ๑.๕ | นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย     | ๖  |
| ๑.๖ | ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง | ๗  |
| ๑.๗ | วิธีดำเนินการวิจัย                  | ๑๕ |
| ๑.๘ | ประโยชน์ที่จะได้รับ                 | ๑๕ |

### บทที่ ๒ กุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงามตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท

|       |                            |    |
|-------|----------------------------|----|
| ๒.๑   | ความงามตามหลักพระพุทธศาสนา | ๑๖ |
| ๒.๑.๑ | ความหมายของความงาม         | ๑๗ |
| ๒.๑.๒ | ความงามทางกาย              | ๑๘ |
| ๒.๑.๓ | ความงามทางวาจา             | ๑๙ |
| ๒.๑.๔ | ความงามทางใจ               | ๒๐ |

|                                                                   |            |
|-------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>๒.๒ ความหมายและความสำคัญของกุศลกรรม</b>                        | ๒๐         |
| ๒.๒.๑ ความหมายของกุศลกรรม                                         | ๒๐         |
| ๒.๒.๒ ความสำคัญของกุศลกรรม                                        | ๒๒         |
| ๒.๒.๓ ความหมายของการสร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงาม              | ๒๘         |
| <b>๒.๓ แรงจูงใจการสร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงามใน</b>          |            |
| <b>พระพุทธศาสนาเถรวาท</b>                                         | <b>๓๑</b>  |
| ๒.๓.๑ ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจ                             | ๓๑         |
| ๒.๓.๒ แรงจูงใจในพระพุทธศาสนาเถรวาท                                | ๓๗         |
| ๒.๓.๓ แรงจูงใจในการสร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงาม               |            |
| พระพุทธศาสนาเถรวาท                                                | ๓๙         |
| <b>๒.๔ กรณีของผู้สร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงาม</b>             | <b>๔๒</b>  |
| ๒.๔.๑ กรณีของพระนางสามาวดี                                        | ๔๒         |
| ๒.๔.๒ กรณีของนางวิสาขามหาอุบลิกา                                  | ๕๕         |
| ๒.๔.๓ กรณีของเทวดาในวิมานวัตถุ                                    | ๖๕         |
| ๒.๔.๔ กรณีของเรื่องพระมาลัยคำหลวง                                 | ๗๘         |
| <br><b>บทที่ ๓ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกุศลกรรมกับความงาม</b> |            |
| <b>๓.๑ การสร้างกุศลเพื่อให้เกิดความงาม</b>                        | <b>๘๔</b>  |
| ๓.๑.๑ ทานกับความงาม                                               | ๘๔         |
| ๓.๑.๒ ขันติ และโสรจจะกับความงาม                                   | ๘๙         |
| ๓.๑.๓ เทวธรรม (hiri และโอตตปฺปะ) กับความงาม                       | ๙๒         |
| ๓.๑.๔ บุญกิริยาวัตร ๑๐ กับความงาม                                 | ๙๔         |
| ๓.๑.๕ กุศลกรรมบถ ๑๐ กับความงาม ๑๐๗                                | ๑๐๑        |
| <b>๓.๒ ความงามในฐานะเป็นแรงจูงใจในการสร้างกุศลกรรม</b>            | <b>๑๐๘</b> |
| ๓.๒.๑ ความงามที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา                     | ๑๐๘        |
| ๓.๒.๒ ความงามของมหาบุรุษ ๓๒ ประการ และอนุพยัญชนะ ๘๐               | ๑๑๘        |
| ๓.๒.๓ ความงามของนางในสมัยพุทธกาล                                  | ๑๒๗        |

## บทที่ ๔ แนวทางการสร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงามตามหลัก

### พระพุทธศาสนาเถรวาท

|                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ๔.๑ ทศนะของนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา                                                        | ๑๓๔ |
| ๔.๑.๑ ทศนะ “ความงาม” ในพระพุทธศาสนา                                                          | ๑๓๕ |
| ๔.๑.๒ การปลูกฝังความเชื่อในเรื่องกุศลกรรมกับความงาม                                          | ๑๓๖ |
| ๔.๑.๓ ธรรมที่เหมาะสมในการสร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงาม                                    | ๑๓๘ |
| ๔.๑.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างกุศลกรรมกับความงามในปัจจุบัน                                        | ๑๓๙ |
| ๔.๑.๕ การรักษาศีล ๕ กับความงาม                                                               | ๑๔๐ |
| ๔.๑.๖ สรุป ทศนะของนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา                                                 | ๑๔๔ |
| ๔.๒ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกุศลกรรมกับความงามตามทศนะของ<br>ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา | ๑๔๕ |
| ๔.๓ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรักษาศีล ๕ กับความงาม                                     | ๑๔๙ |

## บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

|                    |     |
|--------------------|-----|
| ๕.๑ สรุปผลการวิจัย | ๑๕๘ |
| ๕.๒ ข้อเสนอแนะ     | ๑๖๓ |

## บรรณานุกรม

|                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------|-----|
| ภาคผนวก                                                                   | ๑๖๔ |
| ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย                      | ๑๗๐ |
| ภาคผนวก ข. หนังสือขออนุญาตให้ใช้สถิติสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย                | ๑๗๑ |
| ภาคผนวก ค. แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย                                    | ๑๗๒ |
| ภาคผนวก ง. คำสัมภาษณ์ที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านพระพุทธศาสนา          | ๑๗๓ |
| ภาคผนวก จ. “อสังกาสกัณฐะ” หรือ “อสังกาสกัณฐะ ๘๐ ประการ”<br>ของพระพุทธเจ้า | ๑๗๔ |
| ภาคผนวก ฉ. องค์ธรรม ๘ ประการ เรียกว่า “ธรรมสโมธาน”                        | ๑๗๕ |

ประวัติผู้วิจัย